

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22212 - Política i Legislació Educatives / 40
Titulació	Grau de Pedagogia (Pla 2009) - Segon curs Grau de Pedagogia (Pla 2016) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Sara González Gómez <i>(Responsable)</i> sara.gonzalez@uib.es	12:00	13:00	Dimarts	01/09/2018	31/07/2019	A119

Contextualització

L'assignatura "Política i Legislació Educatives" és una assignatura de formació bàsica que s'imparteix al segon semestre del segon curs. Forma un bloc amb l'assignatura Dret, desenvolupament i protecció social i l'assignatura Economia de l'Educació.

L'educació es desenvolupa en el si d'una societat concreta on tots els seus membres, i no tan sols els docents, els alumnes o els pares, tenen models diversos del que ha de ser l'educació dels futurs ciutadans. La confrontació entre aquests models diversos, l'actuació dels poders públics per impulsar actuacions educatives en consonància amb els objectius dels que governen, la distribució de competències entre distintes administracions -estatal, autonòmica i local, en el nostre cas-, l'actuació dels distintes col·lectius socials per a oferir alternatives o per a donar suport a les actuacions del poder, són aspectes de la política educativa i l'objecte d'estudi d'una branca de la Ciència Política que és la Política Educativa.

Els educadors i especialistes en el camp de l'educació no poden deixar de conèixer els condicionaments polítics de l'educació i la forma en que es tradueixen les directrius polítiques en aquest camp en normes i lleis que determinen el marc en què es desenvolupa la seva actuació així com els principis teòrics en què es fonamenten les polítiques educatives i els instruments conceptuals i metodològics que es poden fer servir per estudiar els aspectes polítics de l'educació.

Requisits

Essencials

Per a cursar l'assignatura "Política i Legislació Educatives" cal tenir coneixements bàsics de legislació per tant haurà d'haver-se superat l'assignatura Dret, Desenvolupament i Protecció Social.

Guia docent

Recomanables

Cursar les assignatures del bloc en l'ordre establert.

Competències

Específiques

- * B1. Comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, comparats polítics, ambientals, legals i antropològics de l'educació. B10. Avaluar polítiques, institucions i sistemes educatius. B.13 Organitzar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius .

Genèriques

- * A1.Capacitat per a comprendre la complexitat dels processos educatius en general i dels processos formatius en particular (finalitats i funcions de l'educació i del sistema educatiu, teories del desenvolupament i de l'aprenentatge, l'entorn cultural i social i l'àmbit institucional i organitzatiu dels centres, el disseny i desenvolupament de programes, el rol dels educadors...). A2. Sòlida formació científic-cultural i tecnològica. A12. Capacitat per a treballar en equip amb els companys com condició necessària per a la millora de la seva activitat professional, compartint sabers i experiències. A14. Capacitat per a col·laborar amb els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn. A.18. Capacitat per a expressar-se i comprendre idees, conceptes i sentiments oralment i per escrit amb un nivell d'ús adequat als destinataris. A.19. Capacitat per a buscar, seleccionar, ordenar, relacionar, avaluar i valorar informació científica provinent de diferents fonts. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura es distribueixen en 8 temes que es treballaran de manera teòrica i pràctica.

Continguts temàtics

- Tema 1. La societat política com a context de l'educació i la formació.
Introducció al concepte de política. Els conceptes de la societat política i la societat civil. Els espais de l'activitat política. Política Educativa i polítiques educatives. La responsabilitat pública en educació. Els grans temes de la política educativa i el debat polític en relació a l'educació.
- Tema 2. La Constitució espanyola i l'educació.
El context condicionant de la transició política. Els antecedents de la Constitució de 1978. La Constitució de 1978 i els principis constitucionals en matèria educativa. La complexitat del pacte escolar. L'educació com a servei públic i com a competència compartida.
- Tema 3. Els drets i les llibertats en educació.
El dret a l'educació. El dret a la creació de centres i la llibertat d'elecció de centres docents. El dret de participació. La llibertat de càtedra.

Guia docent

- Tema 4.** El principi de participació de la comunitat educativa en la planificació i gestió de l'educació. Descentralització i participació de la comunitat en l'educació. Les diferents vies per a la participació de la comunitat educativa. Els Consell Escolar d'Estat. Els consells escolars autònoms. La responsabilitat educativa dels consells insulars i dels ajuntaments. Els consells escolars de centre. Les associacions de mares i pares.
- Tema 5.** La distribució de competències educatives entre l'Estat i les CC.AA. Les competències de l'Estat i de les CC.AA. en matèria educativa. Els estatuts d'autonomia. L'educació a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
- Tema 6.** Gestió centralitzada i autonomia de les institucions educatives. Centralització i descentralització educatives. Nivells i graus d'autonomia de les institucions educatives. L'autonomia dels centres escolars. L'autonomia universitària.
- Tema 7.** La legislació educativa bàsica estatal i autonòmica. Les lleis orgàniques en matèria educativa. LGE (1970). LODE (1985). LOGSE (1990). LOPEG (1995). LOCE (2002). LOE (2006). LOMCE (2013).
- Tema 8.** La política educativa de la Unió Europea. Educació i política comunitària. Els fonaments que donen sentit a l'existència d'una política educativa de la Unió Europea. Evolució històrica de la política educativa de la Unió Europea.

Metodologia docent

Els continguts de l'assignatura es treballaran tant a nivell teòric com pràctic.

A les classes teòriques (grup gran) s'exposaran les idees principals dels temes de l'assignatura. L'alumnat haurà de completar aquests continguts treballats a les classes teòriques amb la bibliografia bàsica i, especialment, a través de les lectures recomanades per la professora per a cada un dels temes.

A les classes pràctiques (grup mitjà) es treballaran part dels continguts a través de la realització d'activitats concretes i mitjançant l'elaboració d'un treball d'investigació.

Activitats de treball presencial (2 crèdits, 50 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició del professor	Grup gran (G)	La principal finalitat de l'exposició dels continguts per part del docent és transmetre una visió global estructurada d'un tema concret de manera que serveixi a l'alumnat de guia per una posterior ampliació del tema amb l'ajut de les lectures recomanades i el seu estudi final. Les lliçons magistrals podran ser completades, en ocasions puntuals, amb les intervencions d'especialistes convidats que explicaran qüestions concretes del temari de l'assignatura.	25
Classes pràctiques	Treball en grup	Grup mitjà (M)	En aquestes sessions es farà servir l'aprenentatge cooperatiu. L'alumnat treballarà en petits grups activitats concretes (comentari d'articles, treball amb lleis educatives, estudi de cassos pràctics, etc.) amb fites comunes. Els membres de cada grup assoliran els seus objectius d'aprenentatge només si els altres companys, que treballen cooperativament, també aconsegueixen els seus. El professor serà un mediador, guiant la feina dels grups fins a la consecució dels objectius plantejats. L'avaluació d'aquestes sessions es farà per mitjà de	25

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			la valoració de la participació, els comentaris escrits lliurats i la participació als fòrums.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4 crèdits, 100 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels temes	En funció de l'explicació teòrica dels temes feta a les classes magistrals, el material disponible a través de Campus Extens, les sessions pràctiques i, si escau, altres materials complementaris que el professor facilitarà durant el curs, l'alumnat aprofundirà en els continguts de l'assignatura de manera individual.	40
Estudi i treball autònom en grup	Treball de curs	L'alumnat, en petits grups (màxim 4 integrants), elaborarà un treball de recerca sobre un tema relacionat amb la política i legislació educatives. El treball s'elaborarà al llarg del curs i es lliurarà, utilitzant el format d'article científic, en la data indicada per la professora. Així mateix, s'haurà d'efectuar-ne una presentació a l'aula.	30
Estudi i treball autònom en grup	Preparació classes pràctiques	Les activitats que es proposaran a les sessions pràctiques suposaran no només una dedicació presencial, sinó també una feina no presencial de l'alumnat. Algunes activitats requeriran la lectura prèvia de documents, la recerca d'informació o la preparació d'exposicions, tasques que es faran de manera no presencial de forma individual o en grup. El resultat final d'aquestes activitats s'entregarà al professor per a la seva avaluació a través de Campus Extens o es presentaran a les classes pràctiques. De forma no presencial, l'alumne haurà de participar, aportar informació i debatre continguts relacionats amb el temari de l'assignatura a través o bé de la plataforma virtual de campus extens o bé utilitzant les xarxes socials (Facebook) que seran creades i gestionades pel professorat de l'assignatura.	30

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a través de diferents tècniques que s'especifiquen a continuació. Qualsevol activitat que es presenti, inclòs l'examen, haurà de tenir cura de l'expressió escrita, així com de l'ortografia i la gramàtica.

Guia docent

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

El frau en l'avaluació implicarà l'aplicació del que contempla el Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposició del professor

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	La principal finalitat de l'exposició dels continguts per part del docent és transmetre una visió global estructurada d'un tema concret de manera que serveixi a l'alumnat de guia per una posterior ampliació del tema amb l'ajut de les lectures recomanades i el seu estudi final. Les lliçons magistrals podran ser completades, en ocasions puntuals, amb les intervencions d'especialistes convidats que explicaran qüestions concretes del temari de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Avaluació amb una prova final que combinarà preguntes curtes (50%) amb desenvolupament de temes (50%) i que ponderarà un 50% de la nota final sempre que la nota sigui superior a un 5 sobre 10. Es valorarà la capacitat d'ordenar i sintetitzar les idees, l'ús de la terminologia correcta, el grau d'adquisició dels continguts de l'assignatura i, en general, el nivell assolit en les competències genèriques i específiques de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Treball en grup

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es farà servir l'aprenentatge cooperatiu. L'alumnat treballarà en petits grups d'activitats concretes (comentari d'articles, treball amb lleis educatives, estudi de casos pràctics, etc.) amb fites comunes. Els membres de cada grup assoliran els seus objectius d'aprenentatge només si els altres companys, que treballen cooperativament, també aconsegueixen els seus. El professor serà un mediador, guiant la feina dels grups fins a la consecució dels objectius plantejats. L'avaluació d'aquestes sessions es farà per mitjà de la valoració de la participació, els comentaris escrits lliurats i la participació als fòrums.
Criteris d'avaluació	Les activitats de les classes pràctiques serviran per aportar elements d'avaluació a partir de la participació en elles i/o en els fòrums i altres activitats de Campus Extens o Facebook i, a la vegada, per preparar la prova final. L'avaluació d'aquestes activitats ponderarà un 20% de la nota final sempre que la nota sigui superior a un 5 sobre 10. Es valorarà el nombre i la qualitat de les participacions, la capacitat per ampliar informació i referenciar correctament les fonts que s'han fet servir, la capacitat de treballar en equip i la capacitat per emetre judicis fonamentats.

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Estudi dels temes

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	En funció de l'explicació teòrica dels temes feta a les classes magistrals, el material disponible a través de Campus Extens, les sessions pràctiques i, si escau, altres materials complementaris que el professor facilitarà durant el curs, l'alumnat aprofundirà en els continguts de l'assignatura de manera individual.
Criteris d'avaluació	Avaluació amb la mateixa prova final que servirà per a avaluar els coneixements i competències assolides a les classes teòriques.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Treball de curs

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat, en petits grups (màxim 4 integrants), elaborarà un treball de recerca sobre un tema relacionat amb la política i legislació educatives. El treball s'elaborarà al llarg del curs i es lliurarà, utilitzant el format d'article científic, en la data indicada per la professora. Així mateix, s'haurà d'efectuar-ne una presentació a l'aula.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la qualitat de la informació que contengui el treball, en relació als punts que s'han de desenvolupar (i que s'explicaran durant les primeres classes pràctiques), així com la claretat, coherència i capacitat de síntesi en l'exposició escrita. Així mateix, l'avaluació es complementarà amb la qualificació obtinguda en l'exposició pública del treball de grup.

Important: Cal citar correctament en tots els escrits que s'entreguin. Ha de quedar clar quines idees i paraules són de l'autor/a i quines s'han manllevat, de manera textual o parafrasejant, d'altres autors/es. La reproducció de fragments d'altres autories sense indicar-ho clarament i correctament (entre cometes o en cursiva i citant la font) es considerarà plagi i serà penalitzat amb un suspens de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 5

Preparació classes pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Les activitats que es proposaran a les sessions pràctiques suposaran no només una dedicació presencial, sinó també una feina no presencial de l'alumnat. Algunes activitats requeriran la lectura prèvia de documents, la recerca d'informació o la preparació d'exposicions, tasques que es faran de manera no presencial de forma individual o en grup. El resultat final d'aquestes activitats s'entregarà al professor per a la seva avaluació a través de Campus Extens o es presentaran a les classes pràctiques. De forma no presencial, l'alumne haurà de participar, aportar informació i debatre continguts relacionats amb el temari de l'assignatura a través o bé de la plataforma virtual de campus extens o bé utilitzant les xarxes socials (Facebook) que seran creades i gestionades pel professorat de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	El treball autònom de l'alumne és valorarà conjuntament amb la seva participació a les classes pràctiques.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

És imprescindible la utilització tant de la bibliografia bàsica i complementària com de les lectures facilitades per la professora al llarg del curs per a la preparació dels continguts de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- COLOM CAÑELLAS, A. J. (Coord.). (1974). *Política y planificación educativa*. Sevilla: PreuSpínola.
- COLOM, A. J.; DOMINGUEZ, E. (1997). *Introducción a la política de la educación*. Madrid: Ariel Educación.
- FERNÁNDEZ, J. M. (1999). *Manual de política y legislación educativas*. Madrid: Editorial Síntesis.
- PUELLES BENÍTEZ, M. (2012). *Política, legislación y educación*. Madrid: UNED.

Bibliografia complementària

- APPLE, M. W. (1996). *Política cultural y educación*. Madrid: Morata.
- BEETHAM, D.; BOYLE, K. (1995). *Democracia. Preguntas y respuestas*. Francia: UNESCO.
- BELL, L.; STEVENSON, H. (2006). *Education Policy. Process, Themes and Impact*. London: Taylor & Francis
- CALERO, J. y BONAL, X. (1999). *Política educativa y gasto público en educación*. Barcelona: Pomarés-Corredor.
- DELORS, J. (1996). *La educación encierra un tesoro*. Madrid: Santillana/Ediciones UNESCO.
- ELTON, M. (1982). *El derecho de los padres a la educación de sus hijos*. EUNSA.
- EMBED IRUJO, A. (1999). *La descentralización en la enseñanza: Marco jurídico y problemas pendientes*. Zaragoza: Egido.
- EMBED IRUJO, A. (1983). *Las libertades de la enseñanza*. Madrid: Tecnos.
- ESPEJO VILLAR, B. (2001). *Políticas educativas para el nuevo siglo*. Salamanca: Hispérides.
- ETXEBERRIA, F. (2000). *Políticas educativas en la Unión Europea*. Barcelona: Ariel.
- FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1992). *Poder y participación en el sistema educativo*. Barcelona: Paidós.
- FERNÁNDEZ SORIA, J. M.; MAYORDOMO, A. (1996). *Política educativa y sociedad*. Valencia: Nau Llibres.
- FULLAT, O. (1993). *Política de la educación. Politeya-Paideia*. Barcelona: CEAC.
- PEDRÓ, F.; PUIG, I. (1999). *Las reformas educativas: Una perspectiva política comparada*. Barcelona: Paidós.
- PUELLES BENÍTEZ, M. de. (2004). *Política y Educación en la España contemporánea*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- PUELLES BENÍTEZ, M. de; MENOR CURRÁS, Manuel (coords.). (2018). *El artículo 27 de la Constitución: Cuaderno de quejas*. Madrid: Ediciones Morata.
- SALGUERO, M. (1997). *Libertad de cátedra y de derechos de los centros educativos*. Barcelona: Ariel.
- SANTOS REGO, M. A. (1997). *Política educativa de la unión Europea después de Maastricht*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.
- IYANGA PENDI, A. (2006). *Política educativa. Naturaleza, historia, dimensiones y componentes actuales*. Valencia: Edicions Culturals Valencianes.

Altres recursos

El contingut i els objectius de l'assignatura requereixen seguir regularment els debats de política educativa que es van suscitant. Per tal de seguir aquests debats es recomana la lectura d'articles d'opinió que es puguin publicar a diaris com *El País*, *La Vanguardia* o d'altres. A més, també és molt recomanable consultar revistes com *Cuadernos de Pedagogía*, *Comunidad Escolar*, *Escuela Española*, etc. Bona part d'aquesta documentació es pot consultar en línia. Actualment les xarxes social són també un bon mostrador del debat que es manifesta en relació al debat de la política educativa.

Guia docent

Aquesta és una assignatura que participa en el programa Campus Extens. Cal consultar-hi periòdicament la documentació inclosa, el correu, el tauler d'anuncis i el calendari per tal de tenir la informació actualitzada.

